

Registrované odrůdy lnu olejného

Pěstování lnu setého je v České republice v současné době omezeno pouze na len olejný, produkce lnu přádného skončila v roce 2010. Pěstitelské plochy jsou poměrně nízké a pohybují se přibližně v rozmezí 1500–2000 hektarů. V roce 2016 byla osevní plocha 1481 hektarů.

Odrůdy lnu olejného podle obsahu mastných kyselin

Odrůdy lnu olejného se podle obsahu základních mastných kyselin v praxi rozdělují do dvou skupin.

První skupina zahrnuje odrůdy s nezměněnou skladbou mastných kyselin, které mají vysoký obsah kyseliny alfa-linolenové a nízký obsah kyseliny linolové.

Do druhé skupiny spadají odrůdy, u kterých byla šlechtěním skladba mastných kyselin změněna. Ve většině případů mají velmi nízký obsah kyseliny alfa-linolenové a velmi vysoký obsah kyseliny linolové, případně může být jejich poměr přibližně vyrovnaný.

Nové registrované odrůdy

Na základě výsledků registračních zkoušek, prováděných podle zákona č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů, Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským (ÚKZÚZ), Národním odrůdovým úřadem, by v roce 2016 registrována nová odrůda lnu olejného Agriol a v roce 2017 odrůda Agram, obě se změněnou skladbou mastných kyselin. V současné době je ve Státní odrůdové knize zapsáno celkem sedm odrůd lnu olejného, u dalších dvou odrůd aktuálně probíhá registrační řízení.

Odrůdy s nezměněnou skladbou mastných kyselin

Libra

Libra je středně raná odrůda, barva semene je hnědá, rostliny jsou nízké. Barva plně vyvinutého květu je bílemodrá.

Výnos semene je vysoký, jódové číslo je vysoké. Obsah kyseliny alfa-linolenové je vysoký, linolové nízký.

Odrůda je určena k produkci semene na lisování oleje za stu-

dena pro speciální potravinářské využití, dále v pekárenském průmyslu na posyp pečiva, k přímíchávání semene do těsta a podobně.

Přednosti: velmi vysoký výnos tuku, vysoký až velmi vysoký obsah tuku.

Pěstitelská rizika: výrazná nemá.

Udržovatel: Limagrain Nederland B. V., NL

Zástupce v ČR: Limagrain Central Europe Cereals, s. r. o. Registrace: rok 2012

Odrůdy se změněnou skladbou mastných kyselin

Agram

Agram je raná odrůda, barva semene je hnědá, rostliny jsou nízké až středně vysoké. Barva plně vyvinutého květu je středně modrá.

Výnos semene a tuku je vysoký, obsah tuku je vysoký. Šlechtěním byla změněna skladba esenciálních mastných kyselin v oleji. Obsah kyseliny alfa-linolenové je velmi nízký a linolové velmi vysoký. Jódové číslo je středně nízké.

Odrůda je určena k produkci semene na výrobu oleje pro potravinářské využití, dále v pekárenském průmyslu na posyp pečiva, k přímíchávání semene do těsta a podobně.

Přednosti: netypická skladba mastných kyselin v oleji.

Pěstitelská rizika: výrazná nemá.

Udržovatel: Agritec Plant Research s. r. o.

Registrace: rok 2017

Agriol

Agriol je polopozdní odrůda, barva semene je žlutá, rostliny jsou nízké až středně vysoké. Barva plně vyvinutého květu je středně modrá.

Cukrová řepa dlouhodobě dobře prospívá na polích zemědělského podniku Uniagro, s. r. o., na Náchodsku. Velmi pěkné porosty cukrovky si v Zaloňově mohli prohlédnout účastníci třináctého ročníku tradičního setkání pěstitelů Den agronomy. Zúčastnění si za odborného výkladu prohlédli nejen pokusy s cukrovou řepou, ale také s ozimou pšenicí a řepkou. U pšení ce se porovnávalo 39 odrůd, u řepky 35 odrůd a u cukrovky 44 odrůd.

Technologie pokusů

Stejně jako v předešlých letech i letos přichází na polním dnu přivítal hlavní agronom podniku Uniagro Ing. Vladimír

Fröhlich. Ten zúčastněné seznámil s agrotechnikou pokusů. V pokusech s cukrovou řepou byla předplodinou ozimá pšenice. Pokusy zaseli 29. března na vzdálenost rostlin v řádku 17,5 cm.

Porosty následně dobře vzešly a příznivě se vyvíjely. Dobře vyvinuté rostliny nepoškodily jarní mrazíky. Polní vzházejnost se pohybovala na vysoké úrovni bez větších rozdílů mezi jednotlivými odrůdami cukrovky.

Pole s cukrovkou třikrát ošetřovali proti plevelům, a to 14. dubna, 6. května a 29. května. V prvním postřiku aplikovali kombinaci herbicidů Fenifan 2 l/ha, Oblix 0,2 l/ha a Mitra 1,4 l/ha se směsí čedlem Mero. Ve druhém použili

Výnos tuku je vysoký až velmi vysoký, obsah tuku je vysoký. Šlechtěním byla změněna sklad-

ba esenciálních mastných kyselin v oleji. Obsah kyseliny alfa-linolenové je velmi nízký a linolové velmi vysoký. Jódové číslo je středně nízké.

Odrůda je určena k produkci semene na výrobu oleje pro potravinářské využití, dále v pekárenském průmyslu na posyp pečiva, k přímíchávání semene do těsta apod.

Přednosti: vysoký až velmi vysoký výnos semene.

Pěstitelská rizika: výrazná nemá.

Udržovatel: Agritec Plant Research s. r. o.

Registrace: rok 2016

Amon

Amon je polopozdní odrůda, barva semene je žlutá, rostliny jsou nízké až středně vysoké. Barva plně vyvinutého květu je modrá.

Výnos semene je středně vysoký, výnos tuku středně vysoký.

Šlechtěním byla změněna skladba esenciálních mastných kyselin v oleji. Obsah kyseliny alfa-linolenové je velmi nízký, linolové je velmi vysoký. Jódové číslo je středně nízké.

Významné hospodářské vlastnosti registrovaných odrůd lnu olejného

Výsledky z let	Kategorie odrůd	průměr (t/ha)	2014–2016				
			Odrůdy s nezměněnou skladbou mastných kyselin		Odrůdy se změněnou skladbou mastných kyselin		
Rok registrace	Libra 2012	Lola 1999	Jantar 2006	Amon 2007	Raciol 2011	Agriol 2016	Agram 2017
Výnos							
Výnos semene (%)	2,12	105	80	97	103	108	104
Výnos tuku (%)	0,79	112	76	98	101	108	105
Agromická charakteristika							
Zralost (dní)	116	+1	+3	+2	+1	+1	+1
Délka rostlin (cm)	64	63	69	69	69	71	68
HTS (g)	6,33	5,77	6,02	5,42	5,81	6,05	6,53
Barva semene	hnědá	hnědá	žlutá	žlutá	žlutá	žlutá	hnědá
Kvalita semene v sušině							
Obsah tuku (%)	46,2	40,8	41,4	43,3	42,3	43,3	43,4
Jódové číslo	185	139	136	138	164	138	168
Skladba mastných kyselin							
Obsah kyseliny olejové (%)	16,5	15,3	18,8	17,2	17,9	18,5	19,1
Obsah kyseliny linolové (%)	16,9	70,5	66,4	68,5	39,6	66,8	28,8
Obsah kyseliny alfa-linolenové (%)	55,0	3,0	2,8	2,2	30,7	3,2	39,7

Výnosy semene jsou uvedeny v procentech ke tříletému průměru (2014–2016) všech odrůd. Průměrný hektarový výnos v tunách se vztahuje k semeni o vlhkosti 12 %. Zralost je vypočtena odečtením doby vegetace (suma dnů od setí do zralosti) od odrůdy Libra. Odrůda Jantar byla v pokusech zařazena pouze v letech 2015–2016

velmi vysoký. Jódové číslo je nízké.

Odrůda je určena k produkci semene na výrobu oleje pro potravinářské využití, dále v pekárenském průmyslu na posyp pečiva, k přímíchávání semene do těsta a podobně.

Přednosti: vysoký obsah tuku. Pěstitelská rizika: výrazná nemá.

Udržovatel: AGRITEC, výzkum, šlechtění a služby, s. r. o.

Registrace: rok 2007

Jantar

Jantar je polopozdní odrůda, barva semene je žlutá, rostliny jsou nízké až středně vysoké. Barva plně vyvinutého květu je modrá.

Obsah tuku je středně vysoký. Šlechtěním byla změněna sklad-

ba esenciálních mastných kyselin v oleji. Obsah kyseliny linolové je velmi nízký a linolové velmi vysoký. Jódové číslo je středně nízké.

Odrůda je určena k produkci semene na výrobu oleje pro po-

travinářské využití, dále v pekárenském průmyslu na posyp pečiva, k přímíchávání semene do těsta a podobně.

Přednosti: žluté semeno. Pěstitelská rizika: nízký výnos semene a tuku.

Udržovatel: SEMPRA PRAHA a. s. Registrace: rok 2006

Lola

Lola je středně raná odrůda, barva semene je hnědá, rostliny jsou nízké. Barva plně vyvinutého květu je modrá.

Výnos semene je vysoký, výnos tuku středně vysoký. Obsah tuku je nízký až středně vysoký. Šlechtěním byla změněna skladba esenciálních mastných kyselin v oleji. Obsah kyseliny alfa-linolenové je velmi nízký, linolové velmi vysoký. Jódové číslo je středně nízké.

Odrůda je určena k produkci semene na výrobu oleje pro potravinářské využití, dále v pekárenském průmyslu na posyp pečiva, k přímíchávání semene do těsta a podobně.

Přednosti: netypická skladba mastných kyselin v oleji. Pěstitelská rizika: výrazná nemá.

Udržovatel: Limagrain Nederland B. V., NL

Zástupce v ČR: Limagrain Central Europe Cereals, s. r. o.

Registrace: rok 1999

Zkoušejí desítky odrůd cukrovky

Výměra cukrové řepy se na našich polích v poslední době neustále rozšiřuje. V letošním roce pěstitele v České republice zaseli více než 66 tisíc hektarů této okopaniny. To představuje meziroční nárůst zhruba o osm procent. V posledních letech se výnosy cukrovky v ČR pohybovaly na vysoké úrovni a také letos pěkné porosty slibovaly bohatou úrodu.

Cukrová řepa dlouhodobě dobře prospívá na polích zemědělského podniku Uniagro, s. r. o., na Náchodsku. Velmi pěkné porosty cukrovky si v Zaloňově mohli prohlédnout účastníci třináctého ročníku tradičního setkání pěstitelů Den agronomy. Zúčastnění si za odborného výkladu prohlédli nejen pokusy s cukrovou řepou, ale také s ozimou pšenicí a řepkou. U pšení ce se porovnávalo 39 odrůd, u řepky 35 odrůd a u cukrovky 44 odrůd.

Technologie pokusů

Stejně jako v předešlých letech i letos přichází na polním dnu přivítal hlavní agronom podniku Uniagro Ing. Vladimír

Na poli s cukrovkou si přichází prohlédli velmi pěkné porosty

Foto Hana Honsová

Mix Double 1,1 l/ha, Oblix 0,3 l/ha a Goltix Top 1 l/ha. Třetí herbi- cidní ošetření se uskutečnilo pomocí přípravků Betanal Expert 1,3 l/ha a Mitra 0,7 l/ha.

Množství odrůd

Nabídka firmy Betaseed, kterou v tuzemsku zastupuje společnost VP Agro, spol. s r. o., představil Ing. Josef Král. Na poli hovořil o odrůdách BTS 555, BTS 710, BTS 2160, BTS 3180, BTS 6995 a BTS 8840. Plastická odrůda BTS 555 odolnost proti hádákům je vhodná pro všechny sklizňové termíny. Výsoce výnosná odrůda normálního typu BTS 710 vykazuje toleranci vůči cerkosporioze. (Pokračování na str. 36)